Prima instanță: Judecătoria Orhei sediul Rezina (judecător Ramona Moșneguțu)
Dosarul nr. 2a-1310/24(2-23055383-03-2a-03102024)

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul Civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

20 februarie 2025 mun.Bălți

Instanța compusă din:
Președintele completului, judecător Elena Grumeza
Judecătorii: Natalia Costaș și Ivan Parii
Grefier: Radmila Roșca

Examinînd în ședință judiciară publică cererea de apel declarată de avocatul Mariana Balanici în interesele lui Groza Cezara împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 octombrie 2023, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Groza Cezara către Șveț Ion cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

La 14 aprilie 2023, avocatul Balanici Marina în interesele Groza Cezara a înaintat o cerere de chemare în judecată privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a invocat faptul că, reclamanta Groza Cezara s-a aflat în relații de căsătorie cu pârâtul Șveț Ion din data de *****. La data de *****, s-a născut fiul *****. Filiația copilului ********** față de pârâtul Șveț Ion se atestă prin certificatul de naștere seria NA-VI nr.*****, eliberat la data de ***** de OSC Șoldănești unde la rubrica tata este înscriere - Șveț Ion, IDNP *****.

Din motivul neînțelegerilor apărute între părți, referitor la conviețuirea împreună, educația copilului, incompatibilitatea caracterelor, căsătoria între reclamantă și pârât a fost desfăcută prin hotărârea Judecătoriei Șoldănești din 17.10.2016. După desfacerea căsătoriei reclamanta împreună cu fiul ***** au trecut cu traiul la părinții reclamantei în *****.

S-a mai menționat că, pârâtul Șveț Ion nu a participat la întreținerea copilului **********. Astfel, reclamanta Groza Cezara a înaintat în instanța de judecată cerere privind încasarea din contul pârâtului Șveț Ion a pensiei de întreținere pentru copil minor **********.

Prin hotărârea judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești din 04.01.2017, în vigoare din 03.01.2017, pârâtul a fost obligat la plata pensiei de întreținere a copilului minor

********** în sumă bănească fixă în mărime de 1000,00 lei, plătită lunar până la atingerea majoratului de către copil.

În continuare, a indicat că, copilul minor a trecut în altă categorie de vârstă, respectiv, s-au majorat și cheltuielile pentru întreținerea lui, care, este elev în cl. III, an.2022-2023 la *****. Prin urmare era necesar de procurat rechizite școlare, vestimentație, încălțăminte, inclusiv și sportivă.

Consideră că, pârâtul trebuie să-şi execute obligaţia de a participa şi la viitoarele cheltuieli suplimentare pentru întreținerea copilului, suportate lunar. Mărimea pensiei de întreținere stabilită în suma de 1000 lei nu corespunde cheltuielilor reale necesare pentru întreținerea şi îngrijirea copilului, nu acoperă toate cheltuielile suportate de reclamantă pentru întreținerea copilului şi de aceia suma de 1000 lei este una insuficientă.

A invocat că, această sumă constituie o valoare netă inferioară valorii minimului de existență calculat pentru o lună pentru întreținerea unui copil minor. A susținut că, pârâtul are posibilitate de a acorda un sprijin financiar mai mare decât cel stabilit prin hotărârea judecătorească din 04.01.2017, deoarece mulți ani lucrează în Germania, are un venit decent și nu are alți copii la întreținere.

A mai menționat că, la data de 03 mai 2017, reclamanta Groza Cezara a înregistrat căsătoria cu *****. Din această căsătorie, la data de ***** s-a născut fiica Beatricia. Potrivit certificatului nr.220 din 13.04.2023, eliberat de Primăria *****, reclamanta Groza Cezara are la întreținere doi copii - fiul **********, a.n. *****, fiica *****, a.n. *****.

La moment, a indicat că, potrivit confirmării nr.02 din 07.10.2022, reclamanta Groza Cezara este încadrată în câmpul muncii, în funcție de vânzător la ***** însă mai practică activitatea de întreprinzător în baza patentei de întreprinzător.

Consideră că, suma de 2000 lei, achitată lunar de către pârât ar fi una rezonabilă pentru a acoperi cheltuielile necesare pentru întreținerea copilului.

A solicitat modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor ********** stabilită prin Hotărârea Judecătoriei Orhei sediul Şoldăneşti nr.2-669/2016 din 04.01.2017 în sumă bănească fixă 1000,00 (una mie) lei plătită lunar, până la atingerea majoratului, prin majorarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor ********** la suma bănească fixă plătită lunar în mărime de 2000,00 (două mii) lei până la atingerea majoratului de către copil, din contul pârâtului Șveț Ion în beneficiul reclamantei Groza Cezara, încasarea în beneficiul reclamantei Groza Cezara din contul pârâtului Șveț Ion a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice calificate în suma de 3500,00 lei, 16,00 lei taxa achitata la Serviciul de statistică şi alte cheltuieli de judecare a cauzei.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 octombrie 2023 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Marina Balanici în interesul reclamantei Groza Cezara către Șveț Ion cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a modificat cuantumul pensiei de întreținere în mărime de 1000 lei lunar stabilit prin Hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești nr.2-669/2016 din 04.01.2017 și s-a încasat de la Șveț Ion a.n. *****, domiciliat în *****, în beneficiul Cezarei Groza a.n. *****, pensie pentru întreținerea copilului minor ********** a.n. ***** în mărime de 1500 (una mie cinci sute) lei lunar, începând cu data adresării cererii în judecată – 14.04.2023 până la atingerea majoratului copilului minor.

S-a încasat de la Șveț Ion în beneficiul Cezarei Groza suma de 2100 (două mii una sută) lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

S-a încasat de la Șveț Ion în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 540 (cinci sute patruzeci) lei.

În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

La data de 05 octombrie 2023, avocatul Balanici Marina în interesele Groza Cezara a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 octombrie 2023, solicitând admiterea integrală a cererii de apel și modificarea hotărâri Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 octombrie 2023 prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată.

Potrivit art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.*

Dispozitivul hotărârii a fost pronunțat la data de 04 octombrie 2023, astfel, apelul din 05 octombrie 2023 a fost declarat în termen.

Cu respectarea termenului acordat de instanță pentru înlăturarea neajunsurilor la depunerea cererii de apel, la 16 februarie 2024, avocatul Balanici Marina în interesele Groza Cezara a depus cererea de apel motivată.

Poziția apelantului:

În motivarea cererii de apel, avocatul Balanici Marina în interesele Groza Cezara a reiterat motivele de fapt și de drept, care au fost invocate în cererea de chemare în judecată.

Suplimentar, a menționat că, consideră hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04.10.2023 neîntemeiată, eronată, emisă cu încălcarea normelor de drept material, dispozițiile legale şi circumstanțele de fapt şi de drept fiind interpretate şi apreciate greșit.

În susținerea acestei poziții, a reiterat că, a solicitat instanței de judecată majorarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor **********, în sumă bănească fixă în mărime de 2000 lei plătită lunar, deoarece din momentul pronunțării hotărârii judecătorești din 04.01.2017, prin care s-a stabilit încasarea din contul intimatului Șveţ Ion a pensiei de întreținere a copilului minor în mărime de 1000,00 lei, au trecut deja 6 ani, copilul a crescut, cheltuielile pentru întreținerea acestuia s-au majorat considerabil. Fiind elev, are nevoie de rechizite școlare, vestimentație, produse alimentare etc.

Susține că, intimatul are posibilitatea de a acorda un sprijin financiar în sumă mai mare decât 1000 lei lunar, deoarece activează în Germania.

Mai menționează că, la moment, este angajată în câmpul muncii și că este căsătorită pentru a doua oară, căsătorie din care s-a născut cel de-al doilea copil.

Astfel, consideră că, suma de 1000 lei la care a fost obligat intimatul Şveţ Ion este sub minimul de existență, valoarea căruia la momentul adresării în instanța de judecată cu cererea privind majorarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor a fost stabilită în sumă de 2643,40 lei (media pe anul 2022), însă la momentul emiterii hotărârii judecătorești la data de 04.10.2023, deja a fost calculat minimul de existență pentru primul semestru al anului 2023 şi care este în sumă de 3116,00 lei, pe când acest minim este în permanentă creștere. Astfel, apelanta Groza Cezara a considerat că, suma de 2000 lei cu titlu de pensie pentru întreținerea copilului minor, achitată de către intimatul Şveţ Ion va fi una rezonabilă, care va acoperi cheltuielile suportate de apelanta pentru întreținerea copilului minor.

Consideră că, instanța de fond eronat a interpretat prevederile dreptului material, stabilind mărimea pensiei de întreținere în sumă de 1500 lei plătită lunar şi prevederile Legii nr.152 din 05.07.2012, privind minimul de existență, potrivit căruia, minimul de existență nu prevede cheltuieli pentru dezvoltarea copilului, cum ar fi procurarea rechizitelor școlare, cărților, frecventarea anumitor secții sportive, de creație, investigații medicale, activități necesare creșterii şi evoluării psiho-emoționale echilibrate a copilului, la fel nu sunt prevăzute şi viitoarele cheltuieli.

La fel, consideră eronată poziția instanței de fond precum că, apelanta nu a prezentat probe, care ar reflecta starea reală a lucrurilor şi cheltuielile reale pe care le suportă, probe din care să rezulte că cheltuielile pentru întreținerea copilului sunt echivalente sumei de 2000 lei, probe ce ar confirma starea materială a intimatului. Din acestea motive, instanța de fond a considerat că suma de 1500 lei va fi una suficientă pentru întreținerea fiului *****. Astfel, este eronată poziția instanței de fond că, suma de 2000 lei, pretinsă de apelanta cu titlu de pensie de întreținere este una exagerată.

În același timp, consideră că, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, instanța de fond urma să țină cont, în primul rând, de drepturile copilului de a beneficia de o întreținere corespunzătoare şi în primul rând de interesele acestuia, pe când, instanța de fond, a luat în considerație egalitatea drepturilor părinților.

Susține că, instanța de fond nu a luat în considerație că, intimatul Şveţ Ion este apt de muncă, din spusele apelantei, activează în Germania, astfel este obligat să asigure copilului o întreținere materială corespunzătoare nevoilor specifice vârstei, urmând să depună tot efortul în sensul dobândirii mijloacelor financiare necesare. Mai mult, copilul este de vârsta școlară, iar îngrijirea, educația și activitățile corespunzătoare unui copil la această vârstă, presupun cheltuieli considerabile, care urmează a fi suportate în egală măsură de ambii părinți, inclusiv şi de intimat. Astfel, modificarea cuantumului pensiei de întreținere este o cerință evidentă şi necesară, întemeiată, iar suma de 2000 lei, achitată lunar, solicitată de apelantă, este una rezonabilă, luând în considerație vârsta, activitățile, necesitățile copilului, pe când drepturile și obligațiunile intimatului nu vor fi afectate.

Cu referire la suma cheltuielilor de judecată în mărime de 2000 lei, care urmează să fie achitate apelantei, consideră, la fel, eronată poziția instanței de fond, care a luat decizia de a compensa parțial cheltuielile de judecată, luând în considerație complexitatea

cauzei, aportul avocatului, natura litigiului. În această ordine de idei, consideră că, suma de 3500,00 lei este una reală şi rezonabilă, fiind prezentată lista detaliată a acțiunilor avocatului Balanici Marina, aportul şi timpul oferit de către avocat pentru acordarea asistenței juridice în coraport cu suma solicitată este una rezonabilă.

Astfel, la cererea de chemare în judecată a fost anexat bonul de plată seria nr.44250190 din 04.04.2023 eliberat de CA Balanici Marina în sumă de 3500, 00 lei, prin care se atestă că, apelanta Groza Cezara a beneficiat de serviciile avocatului Balanici Marina, la fel au fost anexate şi actele de primire-predare a serviciilor prestate de avocat.

Ce ține de obligarea intimatului Şveţ Ion să achite în beneficiul statului taxa de stat în suma de 540,00 lei, consideră că, la fel, este o decizie eronată, deoarece contrazice cu art. 87 alin.(1) lit.a) Codul de procedură civilă. Astfel, susține că, intimatul Şveţ Ion urma să fie obligat să achite taxa de stat în mărime de 500,00 lei x12 luni=6000,00 x 3 % = 180,00 lei.

Prin urmare, consideră că soluția instanței de fond, este una eronată, emisă cu interpretarea incorectă a dispozițiilor legale, rezultată din neelucidarea pe deplin a circumstanțelor importante pentru soluționarea cauzei, care afectează grav interesul superior al copilului.

Astfel, solicită admiterea integrală a cererii de apel declarată împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04.10.2023, casarea totală a hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04.10.2023 privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere în mărime de 1000 lei stabilită prin Hotărârea din 04.01.2017 și privind încasarea din contul intimatului Şveţ Ion în beneficiul apelantei Cezara Groza a pensiei de întreținere a copilului minor ********** într-o sumă bănească fixă în mărime de 1500 lei, lunar, începând cu 14.04.2023 şi până la atingerea majoratului de către copil, cheltuielilor de judecată în sumă de 2100,00 lei cu emiterea unei noi deciziei cu admiterea integrală a cererii de chemare în judecată.

Poziția părților în ședința instanței de apel:

În cadrul ședinței instanței de apel din 20 februarie 2025, avocatul Balanici Marina, reprezentând interesele apelantului Groza Cezara a reiterat argumentele care au fost invocate în cererea de apel și a susținut solicitarea apelantei de modificare a cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor de la 1000 lei la 2000 lei, considerând suma de 1000 de lei pentru un copil de 10 ani, în clasa a 5-a sub minimul de existență.

Suplimentar, a relatat că, apelanta Groza Cezara s-a recăsătorit și a născut al doilea copil. Astfel, are în îngrijire doi copii minori, care necesită să li se asigure un trai decent. A susținut cererea de apel și a solicitat casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În ședința instanței de apel, intimatul Șveț Ion nu s-a prezentat, procedura de citare legală fiind respectată. Motivul absenței nu a fost comunicat instanței.

În temeiul art.379 alin.(2) din Codul de procedură civilă, instanța de apel a dispus examinarea cauzei în lipsa părții, ce nu s-a prezentat.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind participantul prezent la proces, analizând și studiind materialele cauzei, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord consideră necesar de a admite cererea de apel declarată de Groza Cezara, reprezentată de avocatul Balanici Marina, a casa hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 octombrie 2023, cu emiterea unei noi hotărâri, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.*

Apelantul Groza Cezara, reprezentată de avocatul Balanici Marina, la data de 05 octombrie 2023, a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 octombrie 2023, astfel Colegiul constată apelul ca fiind declarat în termen.

În conformitate cu art.385 lit.c) Cod de procedură civilă, *instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.*

În temeiul art.386 alin.(1) lit.c) Cod de procedură civilă, *hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel, dacă concluziile expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.*

Articolul 130 alin.(1) Cod de procedură civilă, statuează că, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importantă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.*

În conformitate cu prevederile art.373 alin.(1), (2), (5) Cod de procedură civilă, *instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. Astfel, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Prin urmare, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație şi o analiză clară sunt cerințele

fundamentale ale hotărârilor judecătorești şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

Instanța de apel menționează că, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Subsecvent, Colegiul Civil atestă că, instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Instanța de apel constată că, obiectul dedus judecății este modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor.

Astfel, din materialele cauzei se reține că, prin hotărârea Judecătoriei Șoldănești din 17 octombrie 2016 s-a desfăcut căsătoria între Șveț Cezara și Șveț Ion, înregistrată la ***** la Oficiul Stare Civilă Șoldănești sub numărul 20, s-a determinat domiciliul copilului minor comun al părților, fiului *****, născut la ***** împreună cu mama Șveț Cezara (f.d.15-17).

Ulterior, prin hotărârea Judecătoriei Orhei din 04 ianuarie 2017 s-a dispus încasarea de la Șveț Ion în beneficiul lui Șveț Cezara pensie de întreținere a copilului minor al părților fiului ********** a sumei de 1000 lei lunar, începând cu 13 decembrie 2016 și până la atingerea majoratului de către copil (f.d.12).

La data de 14 aprilie 2023, avocatul Balanici Marina în interesele Groza Cezara a înaintat o cerere de chemare în judecată către Șveț Ion privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copil minor prin care a solicitat încasarea de la Șveț Ion a sumei de 2000 lei lunar până la atingerea majoratului (f.d.4-9).

Fiind investită cu judecarea pricinii în fond, prima instanță a concluzionat asupra temeiniciei parțiale a acțiunii și a modificat cuantumul pensiei de întreținere pentru copilul minor. Astfel, s-a încasat de la Șveț Ion în beneficiul reclamantei Groza Cezara, pensia de întreținere pentru copilul minor **********, născut la *****, suma bănească fixă în mărime de 1500 lei începând cu 14 aprilie 2023 și până la atingerea majoratului copilului. S-a încasat de la Șveț Ion, taxa de stat în mărime de 540 lei și cheltuieli de judecată în mărime de 2100 lei. În rest cerințele s-au respins (f.d.68).

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 05 octombrie 2023, avocatul Balanici Marina în interesele lui Groza Cezara a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 octombrie 2023, solicitând admiterea integrală a

cererii de apel și modificarea hotărâri Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 octombrie 2023 prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată (f.d.71-77).

Potrivit prevederilor art.2 alin.(3) Codul familiei sunt stabilite principiile de bază a legislației familiei prin care relațiile familiare sunt ocrotite de stat și anume *prioritate a educației copilului în familie, manifestare a grijii pentru întreţinerea, educaţia şi apărarea drepturilor şi intereselor membrilor minori*.

Conform art.60 Codul familiei, *(1) Părinţii au dreptul şi sînt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat. (2) Părinții poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane.*

În acest context, Colegiul civil consideră necesar să menționeze că, principiul interesului superior al copilului reprezintă mesajul fundamental al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, iar implementarea lui reprezintă o obligație de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o.

Dispozițiile art.3 alin.(1) din Convenția Internațională cu privire la drepturile copilului statuează că, *în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau organele legislative, interesele copilului vor prevala.*

Instanța de judecată soluționând problema încasării, micșorării/majorării pensiei alimentare, are obligația, în temeiul alin.(2) al articolului sus numit, de *a asigura copilului protecţia şi îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării sale, ţinând seama de drepturile şi obligaţiile părinţilor săi, ale reprezentanţilor săi legali sau altor persoane cărora acesta le-a încredinţat în mod legal, şi în acest scop va lua toate măsurile corespunzătoare.*

În condițiile art.74 din Codul Familiei *(1) Părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. (2) Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. (3) Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.*

În conformitate cu prevederile art.76 alin.(1) şi (2) din Codul Familiei, *(1) În cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. (2) Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ţinându-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de*

alte circumstanţe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Potrivit art.110 Codul familiei, *în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părţi s-a schimbat, instanţa judecătorească, luînd în considerare şi alte circumstanţe importante ale părţilor, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreţinere sau să-l scutească pe debitorul întreţinerii de plata acesteia*.

Raportând normele enunțate la circumstanțele speței deduse judecății, Colegiul civil reține că, instanța de fond eronat a concluzionat ca acțiunea înaintată de Groza Cezara să fie admisă parțial, or, în soluționarea litigiului de majorare a cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, necesită de luat în considerație necesitățile copilului minor cât și starea financiară a părinților, care datorează pensia de întreținere, în așa fel, ca hotărârea să poată fi executată, fiind atins scopul unui proces echitabil și necesitățile reale ale copilului minor.

Instanța de apel denotă că, sintagma „alte circumstanțe importante” stipulate la finalul art.110 din Codul Familiei lăsă o marjă de apreciere instanței de a modifica cuantumul pensiei de întreținere din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condițiile reliefate supra.

Astfel, pentru valorificarea dreptului de a solicita modificarea cuantumului pensiei de întreținere, părintele nu urmează să probeze în mod cumulativ atât schimbarea stării materiale cât şi a celei familiale, fiind suficientă în acest sens, întrunirea a cel puțin uneia din aceste ipoteze, însă schimbarea situațiilor specificate nu trebuie să fie formală, ci esențială, sarcina respectivă aparținând în exclusivitate instanței competentă să o examineze.

În speță, Colegiul statuează că, reclamanta/apelantă Groza Cezara solicitând modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, a prezentat în instanța de fond certificat eliberat de IP ***** precum că, ********** este elev la această instituție (f.d.18), adeverința nr.187, eliberată de Primăria Șoldănești potrivit căreia componența familiei Groza este din patru persoane: Groza Cezara, soțul *****, copiii minori ********** și ***** (f.d.19).

În aceeași ordine de idei, se constată că, potrivit certificatului nr.220 din 13.04.2023 eliberat de Primăria Șoldănești, Groza Cezara are la întreținere doi copii minori **********, a.n. ***** și *****, a.n. ***** (f.d.23).

Totodată, Colegiul civil conchide că, potrivit informației Centrului Regional pentru Statistică Nord, valoarea minimului de existență, pentru un copil în vârstă de 7-17 ani a constituit în anul 2022 în medie pe lună 2 879 lei (f.d.21). Mai mult ca atât, potrivit datelor publicate de Biroul Național de Statistică (www.statistica.md) cu privire la minimul de existență, instanța de apel atestă o continuă creștere a acestuia.

La acest aspect, instanța de apel va reține că, datele Biroului Național de Statistică privind minimul de existență a copilului minor, nu constituie o normă legală imperativă de la care nu se permite derogare, ci urmează a fi apreciată cu titlu de circumstanță importantă de raportare, ca cuantum/nivel minim de la care instanța de judecată pornește în stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, ori, prin prisma prevederilor art.18 din

Legea RM privind drepturile copilului, pct.18 din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului, părinții au obligația de a asigura întreținerea copiilor minori, întreținere materializată nu numai prin asigurarea minimului de existență a copilului minor, ci a unui nivel de trai suficient dezvoltării fizice şi psihice a copilului minor.

Astfel, reglementările menționate statuează că, conform legislației, ambii părinți au datoria de a compensa cheltuielile pentru întreținerea copilului minor.

Referitor la cuantumul pensiei de întreținere, Colegiul denotă că, potrivit dispozițiilor reglementate, regula în materia obligației de întreținere este aceea a executării în natură.

Astfel, îndeplinirea obligației în această modalitate presupune ca fiecare dintre părinți să pună la dispoziția copilului alimente, îmbrăcăminte și alte produse, conform nevoilor rezonabile, ceea ce necesită o bună cooperare între părinți, în sensul de a conveni asupra celor necesare copilului și a modului în care fiecare dintre ei urmează să le furnizeze.

Pentru a se expune asupra temeiniciei acțiunii formulate, instanța de apel reține că, prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 octombrie 2023, Șveț Ion a fost obligat la plata pensiei de întreținere a copilului minor în mărime de 1500 lei lunar, până la atingerea majoratului copilului.

În acest sens, Colegiul civil menționează că, din declarațiile reprezentantului apelantului oferite în instanța de fond, la moment, pârâtul/intimat este plecat la muncă în Germania, având venituri lunare care i-ar permite achitarea lunară a sumei de 2000 lei lunar pentru întreținerea copilului minor.

De asemenea, art. 27 alin. (2) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului stabilește că, *părinților și oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.*

Or, părinții sunt responsabili în mod egal pentru creșterea și educarea normală a copiilor comuni, precum și faptul că nici un părinte nu ar avea dreptul moral să se eschiveze de la responsabilitățile sale în acest sens invocând lipsa și insuficiența resurselor financiare.

Mai mult ca atât, la materialele cauzei lipsesc date precum că pârâtul/intimatul nu ar fi apt de muncă, sau că ar avea și alte persoane la întreținere, motiv din care acesta urmează să acumuleze venituri necesare pentru a face față la o întreținere materială rezonabilă a copilului său.

În același context, Colegiul civil reține că, cuantumul pensiei de întreținere nu poate fi limitat doar la satisfacerea necesităților minime a copilului, în toate cazurile este important de a asigura copilului condițiile materiale cât mai bune, necesare pentru ai asigura acestuia o dezvoltare fizică și socială cât mai bună.

Tot aici, Colegiul civil menționează și faptul că, principiul primatului intereselor copilului, precum și caracterul său central în raport cu orice decizie privitoare la copil, a fost expres consacrat în art. 9 al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului de la New York din 20 noiembrie 1989. În acest sens, Convenția nu se limitează

la afirmarea dreptului copilului la viață, ci include concepția supraviețuirii și dezvoltării lui.

Or, la determinarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, instanța de judecată pornește de la interesul primordial al copilului, asigurarea acestuia a unui nivel suficient de asigurare materială, în raport cu starea materială și familială a părților și alte circumstanțe importante.

În continuare, abordând situația de fapt, luând în calcul atât necesitățile curente de întreținere a copilului minor, cât și faptul că, acesta este școlar și necesită cheltuieli suplimentare, instanța de apel va casa integral hotărârea contestată, majorînd cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor de la 1000 lei lunar la suma de 2 000 lei lunar, cuantum care ar acorda o asigurare materială minimă necesară copilului, în limita posibilităților şi a mijloacelor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Colegiul civil notează că, cuantumul pensiei de întreținere stabilit spre încasare prin hotărâre judecătorească poate fi modificat, în conformitate cu dispozițiile art.110 Codul familiei, în dependență de schimbarea stării materiale sau familiale a uneia dintre părţi sau încadrarea copilului în altă categorie de vârstă, majorarea minimului de existență.

În circumstanțele celor expuse, instanța de apel conchide că, cererea de chemare în judecată înaintată de Groza Cezara împotriva Șveț Ion cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere în sensul majorării acesteia, este una întemeiată și urmează a fi admisă, în sensul modificării cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor achitată de către Șveț Ion în beneficiul Groza Cezara, pentru întreținerea copilului minor ********** născut la *****, stabilit în temeiul hotărârii Judecătoriei Orhei din 04.01.2017, de la suma de 1000 lei lunar până la suma de 2000 lei lunar până la atingerea majoratului copilului minor sau până la modificarea situației părților. .

Potrivit art.85 alin.(1) Cod de procedură civilă, *de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc reclamanţii în acţiunile de încasare a pensiei de întreţinere.*

Conform art.87 alin.(1) lit.c) Cod de procedură civilă, *valoarea acţiunii se determină din suma cerută – în acţiunile pentru plata unei sume din suma totală a obligaţiilor de plată pe un an – în acţiunile pentru plata pensiei de întreţinere.*

Potrivit art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*

În temeiul art.98 alin.(1) Cod de procedură civilă, *cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporțional părții admise din acțiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.*

Prin urmare, în temeiul normelor enunțate, Colegiul civil va dispune încasarea din contul lui Șveț Ion în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 858,46 lei.

În conformitate cu art. 96 alin.(1) și (1^1) Cod de procedură civilă, *(1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost*

reale, necesare şi rezonabile. (*1[1]) Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.*

În contextul normei citate supra, instanța de apel constată că, apelanta Groza Cezara a avut câștig de cauză în instanța de apel, apelul declarat de avocatul Balanici Marina în interesele Groza Cezara împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 octombrie 2023, fiind admis.

Totodată, apelanta Groza Cezara în cadrul judecării actualei cauze în instanța de fond a suportat cheltuieli de judecată confirmate prin actul de primire – predare a serviciilor prestate nr.37 din 04 aprilie 2023 (f.d.25) și bonul de plată seria DAA nr. 44250190 din 24.04.2023 (f.d.26) eliberat de către cabinetul avocatului Balanici Marina, privind acordarea asistenței juridice lui Groza Cezara în sumă de 3 500 lei.

De rând cu înscrisurile necesare a fi prezentate de către partea ce pretinde compensarea cheltuielilor de asistenţă juridică, instanţa la determinarea cuantumului compensației acordate, urmează a ţine cont de: complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea problemelor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul şi munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistenţă, faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client şi de circumstanțele cauzei; natura şi durata relației dintre avocat şi client; experiența, reputaţia şi abilitatea avocatului; justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obţinute în cauză; alţi factori, la discreția instanţei.

Astfel, Colegiul civil constată că, cheltuielile de judecată în sumă de 3 500 lei suportate de Groza Cezara în instanța de fond urmează a fi recuperate în întregime, părții care a avut câștig de cauză din contul intimatului.

În același timp, instanța de apel va dispune încasarea din contul lui Șveț Ion a sumei de 16,00 lei cu titlu de taxă achitată la Serviciul Statistică (f.d.24).

Corelând reglementările legale citate supra cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil conchide necesar de a încasa de la Șveț Ion în beneficiul lui Groza Cezara suma totală de 3516 lei cu titlu de cheltuieli judecată, or, acestea au fost realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

În conformitate cu dispoziţiile art.385 lit.c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil şi de contencios administrativ,-

d e c i d e:

Admite cererea de apel declarată de avocatul Mariana Balanici în interesele lui Groza Cezara împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 octombrie 2023.

Casează integral hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 octombrie 2023, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Groza

Cezara către Șveț Ion cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată, **cu emiterea unei noi hotărîri după cum urmează**:

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de Groza Cezara către Șveț Ion cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se modifică cuantumul pensiei de întreţinere încasat de la Șveț Ion prin Hotărârea Judecătoriei Orhei sediul Șoldănești nr.2-669/2016 din 04.01.2017 pentru întreținerea copilului minor ********** a.n.*****, de la 1000,00 (una mie) lei lunar la 2000,00 (două mii) lei lunar, începând cu data depunerii acțiunii civile în instanța de judecată – 14.04.2023 până la atingerea majoratului copilului minor sau pînă la modificarea situației părților.

Se încasează de la Șveț Ion în beneficiul lui Groza Cezara cheltuielile de judecată în sumă de 3516,00 (trei mii cinci sute șaisprezece) lei.

Se încasează de la Șveț Ion în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 858,46 (opt sute cincizeci și opt,46) lei.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele completului,
judecător: Elena Grumeza

judecătorii: Natalia Costaș

Ivan Parii